

DIGITAALISEN NUORISOTYÖN SUUNTAVIIIVAT

Nuorisotyö digitalisoituu kovaa vauhtia. Vaikka digitalisaatio liittyy olennaisesti tietojärjestelmiin ja tekniikkaan, on nuorisotyön näkökulmasta yhtä tärkeää hahmottaa digitalisaation sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus. Se, miten digitaalisuus kytkeytyy monin eri tavoin nuorisotyön tavoitteisiin ja käytänteisiin.

Digitaalisella nuorisotyöllä tarkoitetaan tiivistettynä digitaalisen median ja teknologian hyödyntämistä nuorisotyössä ja -toiminnassa. Digitaalinen nuorisotyö ei tee jaottelua kasvokkaisen ja verkossa tapahtuvan toiminnan välillä, vaan sen tavoitteena on vahvistaa nuorten toimintavalmiuksia digitalisoituvan maailman monenmuotoisissa ympäristöissä. Nuorisualan organisaatioiden näkökulmasta digitalisaatio haastaa tarkastelemaan työtä uudella tavalla sekä pohtimaan, miten digitaalisuus voidaan integroida luontevaksi osaksi organisaation tavoitteenasettelua ja työyhteisön päivittäistä toimintaa.

Suuntaviivat tarjoavat tiekartan, mutta eivät opasta perille

Verke on laatinut yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja seurakuntien nuorisotyön ammattilaisten kanssa suuntaviivat digitaalisen nuorisotyön kehittämisen tueksi. Digitaalisen nuorisotyön suuntaviivojen

pyrkimyksenä on lisätä keskustelua siitä, miten digitaalista nuorisotyötä voidaan kehittää strategisesti ja kokonaisvaltaisesti.

Suuntaviivat koostuvat kahdeksasta digitaalista nuorisotyötä edistävästä periaatteesta sekä niihin liittyvistä toimenpide-ehdotuksista, jotka vievät periaatteet käytännön toiminnan tasolle. Lähtökohtana on, että periaatteet kytkeytyvät osaksi nuorisotyön yleisiä tavoitteita, jolloin digitaalinen nuorisotyö ei näyttäydy muusta nuorisotyöstä erillisenä työmuotona vaan koko nuorisotyötä läpileikkaavana osa-alueena.

Suuntaviivat eivät tarjoa valmiita ratkaisuja digitaalisen toiminnan kehittämiseen, vaan kyse on pikemminkin tiekartasta, yhdenlaisesta tavasta jäsentää digitaalisuuden vaikutuksia nuorisotyöhön. Pyrkimyksenä on tukea organisaatioita omien digitaalisuutta koskevien tavoitteidensa asettamisessa ja niiden saavuttamisessa. Mutta koska digitalisaatio on prosessi, matka ilman päätepistettä, on suuntaa etsittävä tasaisin väliajoin aina uudelleen.

DIGITAALISEN NUORISOTYÖN SUUNTAVIIVAT

1.

Toimintakulttuuri kannustaa uteliaisuuteen ja kokeiluun

Digitaalisen median ja teknologian avaamiin nuorisotyöllisiin mahdollisuuksiin suhtaudutaan joustavasti, avoimesti ja ennakkoluulottomasti.

TOIMENPITEET:

- Tunnistamme työyhteisössä digitaalisen median nuorten keskeisenä kasvu- ja toimintaympäristönä sekä digitaalisen teknologian merkityksen nuorten arjessa.
- Tuemme ja kehitämme digitaalisen median ja teknologian avulla nuorten parissa tehtävää työtämme.
- Kokeilemme rohkeasti erilaisia digitaalista mediaa ja teknologiaa hyödyntäviä toimintamalleja ja palveluita.

2.

Strateginen suunnittelu tukee pitkäjänteistä kehittämistä

Strategisen suunnittelun tavoitteena on digitaalisen nuorisotyön koordinointi, johtaminen sekä pitkäjänteinen kehittäminen.

TOIMENPITEET:

- Huomioimme digitaalisuutta koskevat tavoitteet, toimenpiteet ja vastuunjaon organisaation toimintasuunnitelmissa ja strategialinjauksissa.
- Kokoamme tietoa nuorten digitaalisen median ja teknologian käytöstä, ja hyödynnämme sitä suunnittelun tukena.
- Hyödynnämme työntekijöiden, nuorten sekä sidosryhmien osaamista ja vahvuuksia suunnitteluprosesseissa.
- Huomioimme suunnittelussa organisaatiomme strategiaohjelmat sekä muut toimintamme keskeisesti vaikuttavat alueelliset, valtakunnalliset ja kansainväliset ohjelmat.

3.

Tavoitteellisuus ja arviointi parantavat toiminnan laatua

Digitaalista mediaa ja teknologiaa hyödynnetään nuorisotyön tavoitteiden mukaisesti. Työtä ja toimintaa kehitetään arvioinnista saatujen tulosten avulla.

TOIMENPITEET:

- Asetamme arvioitavissa olevia tavoitteita digitaalisen median ja teknologian käytölle nuorisotyössä.
- Kannustamme työntekijöitä organisaation tavoitteiden mukaiseen digitaalisen median ja teknologian käyttöön esimerkiksi erilaisten ohjeistusten avulla.
- Arvioimme toimintaa ja tavoitteiden toteutumista yhdessä nuorten kanssa.
- Jaamme sidosryhmien kanssa hyväksi todettuja arviointimalleja.
- Hyödynnämme arvioinnin tuloksia toiminnan kehittämisessä ja näkyväksi tekemisessä.

4.

Resursseja suunnataan digitaaliseen nuorisotyöhön

Digitaalisen nuorisotyön toteuttaminen edellyttää erilaisia resursseja, kuten infrastruktuuria, välineistöä, työaika ja muita taloudellisia ja henkilöresursseja.

TOIMENPITEET:

- Selvitämme infrastruktuuriin, välineistöön ja muihin resursseihin kohdistuvat tarpeet yhdessä työntekijöiden ja nuorten kanssa.
- Mahdollistamme työntekijöille erilaisten ohjelmistojen ja sovellusten sekä uudenlaisen digitaalisen teknologian hyödyntämisen.
- Huomioimme digitaalisuuden työntekijöiden työnkuivissa.

- Kannustamme resurssien keskinäiseen jakamiseen organisaation sisällä ja yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Arvioimme resurssien käyttöä ja tarpeellisuutta säännöllisesti.

5.

Työyhteisön osaamisesta pidetään huolta

Digitaalista mediaa ja teknologiaa osataan tarvittaessa hyödyntää kaikessa nuorten parissa tehtävässä työssä ja toiminnassa.

TOIMENPITEET:

- Arvioimme säännöllisesti työyhteisön osaamista ja osaamisen kehittämisen tarvetta.
- Tarjoamme työntekijöille erilaisia väyliä osaamisen kehittämiseen.
- Kannustamme työntekijöitä vahvistamaan digitaalista osaamista itsenäisesti sekä yhdessä kollegojen ja nuorten kanssa.
- Jaamme osaamista työyhteisön sisällä sekä yhteistyökumppaneiden kanssa.

6.

Digitaalista nuorisotyötä kehitetään yhteistyössä

Yhteistyöllä turvataan digitaalisen nuorisotyön saavutettavuus, riittävyys, laatu ja toimintojen yhteensopivuus sekä mahdollistetaan uusien ja innovatiivisten toimintamuotojen kehittäminen.

TOIMENPITEET:

- Teemme yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa digitaalisen nuorisotyön valmistelussa, suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.
- Jaamme digitaaliseen nuorisotyöhön liittyviä kokemuksia ja käytäntöjä.
- Annamme tunnustusta muille organisaatioille hyvistä käytännöistä ja hyödynnämme niitä kehittämistyössä.
- Etsimme uudenlaisia kumppanuuksia ja yhteistyömuotoja.

7.

Digitaalinen nuorisotyö edistää nuorten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta

Digitaalisella nuorisotyöllä mahdollistetaan nuorille uudenlaisia osallisuuden kokemuksia ja vaikuttamisen tapoja. Nuorilla on iästä, sukupuolesta, taustasta tai muista tekijöistä riippumatta yhtäläiset mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa.

TOIMENPITEET:

- Kannustamme nuoria vaikuttamaan heitä itseään koskeviin asioihin digitaalisen median ja teknologian avulla.
- Huomioimme yhdenvertaisuuden ja esteettömyyden kaikessa digitaalisessa nuorisotyössämme ja verkkopalveluissamme.
- Tarjoamme nuorille mahdollisuuksia osallistua digitaalisen nuorisotyön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

8.

Nuorisotyö vahvistaa nuorten mediaosaamista ja digitaalisia taitoja

Mediaosaaminen ja digitaaliset taidot ovat välttämätön edellytys yhteiskunnassa toimimiseksi. Nuorisotyön tehtävänä on kannustaa ja edistää mediakulttuuriin sekä digitaaliseen teknologiaan liittyvää kriittistä ymmärtämistä, itsensä ilmaisua, tekemistä ja vaikuttamista.

TOIMENPITEET:

- Tunnistamme media- ja teknologia-kasvatuksen roolin ja merkityksen nuorisotyössä.
- Kannustamme työntekijöitä käsittelemään mediakulttuuriin ja digitaaliseen teknologiaan liittyviä sisältöjä nuorten kanssa.
- Edistämme nuorten valmiuksia hyödyntää digitaalista mediaa ja teknologiaa itsenäisesti, aktiivisesti ja luovasti.

SUUNTAVIIVAT TYÖKALUKSI

NUORISOTYÖN KEHITTÄMISEEN

Digitaalisen nuorisotyön strategisessa kehittämisessä tavoitteena on, että organisaatioissa digitaalisen median ja teknologian tarjoamia mahdollisuuksia tarkastellaan osana kaikkia nuorisotyön ja -toiminnan kehittämistä. Yksi tapa sisällyttää digitaalisuus nuorisotyön strategiseen suunnitteluun on laatia kehittämissuunnitelma digitaaliselle nuorisotyölle. Kehittämissuunnitelmassa voidaan esimerkiksi tehdä arvio siitä, miten digitaalisuus näkyy tällä hetkellä organisaation nuorisotyön prosesseissa, ja sen pohjalta laatia suunnitelma kehittämisen painopisteistä sekä käytännön toimenpiteistä. Ajatuksena on, että suunnitelman myötä digitaalisuudelle määritellään selkeät tavoitteet ja toimenpiteet sekä nimetään vastuuhenkilöt seuraamaan prosesseja ja edistämään niitä.

Digitaalisen nuorisotyön strategisessa kehittämisessä on hyvä pohtia ainakin seuraavia kysymyksiä:

- Mitä tietoa kehittämisen tueksi tarvitaan?
- Mitkä ovat kehittämiseen tavoitteet ja miten niiden toteutumista arvioidaan?
- Millaisia resursseja ja osaamista kehittäminen edellyttää?
- Mitkä yhteistyökumppanit ovat kehittämistyön kannalta keskeisiä?
- Miten nuoret otetaan mukaan toiminnan kehittämiseen?

KOHTI DIGITAALISTA NUORISOTYÖTÄ

Kohti digitaalista nuorisotyötä -teos tarjoaa käytännön tukea digitaalisen nuorisotyön strategiseen kehittämiseen sekä kehittämissuunnitelman laatimiseen. Julkaisun sisällön tuottamisessa on ollut mukana 40 nuorten parissa toimivaa ammattilaista eri puolilta Suomea. Teoksen sähköinen versio on luettavissa osoitteessa www.verke.org/materiaalit. Teoksen painettua versiota voi tilata sivuilta maksuttomasti. Sivuilta löytyy myös paljon muuta tukimateriaalia strategiseen kehittämiseen, kuten sähköinen työkalu digitaalisen nuorisotyön kehittämissuunnitelman laadintaan.